

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

Az ügyintézési határidő szabályozása a közigazgatási hatósági eljárásban

A Ket. és az Ákr. vonatkozó rendelkezéseinek összevetése

Szerző: Dr. Coghi Róbert

Budapest, 2017.07.14.

I. Bevezetés

A különféle közigazgatási eljárásoknak vannak olyan közös elemei, mozzanatai, amelyek törvényi szinten általánosíthatók. Ezeket az általános szabályokat korábban az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (Et.) és az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény módosításáról és egységes szövegéről szóló 1981. évi I. törvény (a továbbiakban: Áe.), majd az ezeket felváltó, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) állapította meg. *„A felgyorsult társadalmi és technológiai fejlődés, valamint az egymást váltó kormányok eltérő szemlélete miatt a Ket. nem tudott a hatósági eljárások kiérlelődött törvényi alapjává válni, mert 10 év alatt szinte minden rendelkezése módosult, némelyik többször is, szövege egyre bővült, ugyanakkor a koherenciája meggyengült, (pl. törvénybe nem való ügyviteli jellegű előírások is kerültek bele), és végül valamiféle „ügyintézői kézikönyvvé” vált.”* Ezzel együtt egyre több eljárás kikerült a Ket. hatálya alól, gyakorlattá vált az ún. „mögöttes” jogszabályként való alkalmazása, ami megkérdőjelezte a Ket. átfogóan általános jellegét.

A Magyar Közlöny december 14-én kiadott 200. lapszámában kihirdették az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvényt (a továbbiakban: Ákr.). A kihirdetett törvényjavaslat 2018. január 1-jén lép hatályba, a Ket. pedig a fenti napon hatályát veszti. Az Ákr. tervezett eredeti hatályba léptetésének időpontja 2017. július 1. volt, *„azonban a rendelkezések gyakorlatba történő átültetése hosszadalmasabbnak bizonyult, így a 2018-as évtől várhatjuk a közigazgatási eljárási újításokat, melyek közül a legjelentősebbek a következők:*

- egyablakos eljárás*
- közvetlen bírói jogorvoslat*
- sommás eljárás, automatikus döntéshozatali eljárás*
- negatív taxáció a kivett eljárások tekintetében*
- tényleges általános szabályok létrehozása, melyektől szigorúbb az eltérési lehetőség*
- szellemi tulajdonnal kapcsolatos eljárások nem hatósági ügyek*
- szigorított ügyintézési határidők.”*

A két törvény már első pillantásra is különbözik, hiszen az Ákr. jóval rövidebb, mint elődje, ami a paragrafusainak számában is megmutatkozik, hiszen az Ákr. 144, míg a jelenleg hatályos jogszabály, azaz a Ket. 189 §-ból áll.

A közigazgatás reformja - különösen a fővárosi és megyei kormányhivatalok integrációja - lehetővé teszi a hatóságok együttműködésének általános modellje mellett egyéb alternatív megoldások bevezetését, amelyek egyszerűbb eljárásokat eredményeznek. A különböző hatóságok közreműködését feltételező eljárások hatékonyabbá tétele érdekében az Ákr. a hatóságok együttműködését ösztönző szabályokat állapít meg. Ma megoldatlan számos, egymásra épülő eljárás ügyfélbarát kialakítása, ezért az Ákr. olyan speciális eljárásforma bevezetését irányozta elő, amely a tényleges egyablakos eljárási módszert segítené elő, egy „fő” hatóság kijelölésével, amely az egyéb, érintett további hatóságoktól beszerzi vagy elősegíti az ügyfél kérelmének teljesítéséhez szükséges hatósági döntéseket. *„Így például egy gyermek születése után a szülőnek az új hatósági együttműködési rendszer szerint elég lenne csupán egy hatósággal kapcsolatot létesíteni ahhoz, hogy gyermeke anyakönyvi kivonatát, lakcímkártyáját, TAJ-kártyáját, adókártyáját megkaphassa, valamint a családtámogatási ellátásokat (anyasági támogatás, babakötvény, GYES, GYED stb.) igénybe vegye. A Ket. rendszere szerint a szülőnek két hatóságot (jegyző, fővárosi és megyei kormányhivatal) kell személyesen felkeresni ezen ügyek megindításához, az eltérő eljárási határidők miatt többször is.”* A hatóságok együttműködésének megerősítéséhez ezért az Ákr. megalkotása során elengedhetetlen volt az ágazati szabályok élethelyzet-szemléletű deregulációja, amely eredményeként már megvalósulhat a valódi egyablakos ügyintézés.

„A jogorvoslati rendszer kérdésében a törvény jelentős változtatást tűzött ki célul, amely mélyen összefügg a közigazgatási bírósági rendszer kiteljesítésével. A közigazgatási eljárásokra vonatkozó statisztika adatai azt mutatják, hogy az ügyfelek az ügyek elenyésző számában (átlagosan kevesebb, mint 0,5 %) nyújtanak be fellebbezést, de ezen ügyek jelentős részében (mintegy 20 %-ában) bírói jogorvoslatot is kérnek az ügyfelek, így a megfellebbezett ügyek jelentős hányada bíróság elé kerül.” A bírói döntéssel létrejövő anyagi jogerőhöz fűződő érdekek mielőbbi érvényesítése érdekében ezért az

Ákr. hangsúlyváltást irányoz elő: főszabállyá teszi a bírósághoz való közvetlen fordulás lehetőségét (kizárva a fellebbezést), és kivételes esetekben teszi lehetővé a perlést megelőzően a fellebbezést magasabb szintű közigazgatási hatósághoz. A fellebbezés lehetőségének szűkítése mellett ugyanakkor gondoskodni kell arról, hogy ne kerüljenek olyan ügyek a közigazgatási bíróság elé, amelyek tartalmilag nem igényelnek bírói döntést, vagy amelyekben a hatóság képes korrigálni a saját hibás döntését. Ezért - a fellebbezés esetén jelenleg is érvényesülő megoldáshoz hasonlóan - biztosítani kell, hogy a keresetlevelet maga a döntést hozó hatóság érdemben megvizsgálhassa, és adott esetben maga orvosolja a törvénysértő döntést. Ugyanis a jogorvoslati rendszer hatékonyságát és időszerűségét különféle perelhárító és permegelőző eljárások kialakításával nagymértékben növelni lehet.

II. Az ügyintézési határidő

Az eljárási szabályok között lényeges szerepet játszanak a határidők, melyek betartása az eljárás ésszerű határidőn belül történő lezárásának előfeltétele.

„Hivatalbéli eljárásokban sem a hatályos jogszabályok, sem a bírói gyakorlat nem szab semmiféle korlátot a hatóságok elhúzódó ügyintézésével szemben. Ez, ha tekintetbe vesszük, hogy az ügyfélnek a végleges hatósági határozat elleni keresetindításra jogvesztő határideje van, sérti a fegyveregyenlőség követelményét. Erre tekintettel a módosítás valódi korlátok közé szorítja a hivatalbéli eljárás időtartamát.” Erre figyelemmel rendelkezik úgy az Ákr., hogy az ügyintézési határidő kétszeresének túllépése esetén a hatóságnak nincs lehetősége egyéb szankció alkalmazására (tipikusan bírság kiszabása), mint a jogsértés tényének megállapítása, és a jogellenes helyzet megszüntetése.

A Ket. a kérelemre induló hatósági eljárások esetén az általános ügyintézési határidő jogintézményéből indul ki. Tekintettel azonban arra, hogy a széles kivételi kör miatt ez ténylegesen soha nem minősült általánosnak, valamint az ügyintézési határidőbe be nem számító időtartamok Ket.-ben is megjelenő széles köre miatt alkalmatlan volt arra, hogy az ügyfél vagy a hatóság az eljárás várható időtartamára vonatkozóan bármilyen valós következtetést levonhasson, így az Ákr. már ettől eltérő szabályozási

módszert alkalmaz. A Ket. 33. § (1) bekezdése a gyakorlatban olyan mértékű kiszámíthatatlanságot okozott a hatósági jogalkalmazás során, amely az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében deklarált jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményével összeegyeztethetlenné vált.

1. Az ügyintézési határidő kezdő időpontja

Az Ákr. 50. §-a szabályozza a kérelemre induló hatósági eljárásra irányadó ügyintézési határidőre vonatkozó rendelkezéseket. Az Ákr. 50. § (1) bekezdése az ügyintézési határidő kezdő időpontját az eljárás megindulásához köti, így téve egyértelművé, hogy az eljárás megindulása az ügyintézési határidő kezdetének joghatásával is jár. Az eljárás megindulásának időpontját az Ákr. 37. § (2) bekezdése külön meghatározza. Az eljárási határidő kezdő időpontjánál azonban az Ákr. törvényi szinten eltérést enged. *„Ennek oka, hogy az Alaptörvény P) cikke kimondja, hogy „a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége”. A P) cikkben alapuló eljárásoknál ezért szükséges lehet olyan speciális eljáráskezdeti időpontot megállapítani, ami a különböző biológiai, ökológiai törvényszerűségekhez igazodik (pl. vegetációs időszak). A nemzet kulturális örökségének védelme miatt szintén szükséges lehet bizonyos építési ügyekben az általánostól eltérő időpont meghatározása. Ugyancsak szükséges lehet továbbá speciális eljáráskezdeti időpont meghatározása a társadalombiztosítási, családtámogatási stb. eljárásoknál.”*

Az Ákr. 50. § (2) és (6) bekezdései értelmében az ügyintézési határidők rendszere az alábbiak szerint épül fel:

- automatikus döntéshozatal esetén huszonnégy óra,
- sommás eljárásban nyolc nap,
- teljes eljárásban hatvan nap,

- általános határidőként nyolc napot határoz meg a törvény, ha valamely eljárási cselekmény teljesítésének vagy végzés meghozatalának határidejéről törvény vagy kormányrendelet külön nem rendelkezik.

2. Az automatikus döntéshozatali eljárás

Az elektronikus ügyintézés megreformálásával összefüggésben már a Ket-ben is bevezetésre került az **automatikus döntéshozatali eljárás**, amikor is egy napon belül döntést kell hoznia a hatóságnak. A Ket. 29. §-a az automatikus döntéshozatal feltételeit az Ákr. 40. §-ával azonos módon szabályozza. A különbség az ügyintézési határidő terén is mindössze annyi, hogy míg a Ket. 33. § (1b) bekezdése szerint az automatikus döntéshozatal esetén az ügyintézési határidő egy nap, addig az Ákr. a határidőt már órákban határozza meg. Az automatikus döntéshozatal konkrét eseteit nem lehetséges az általánosság szintjén meghatározni, azt minden esetben az ágazati jogszabályoknak kell megtenniük.

3. A sommás eljárás

A **sommás eljárás** lényege, hogy ha a kérelem benyújtásakor minden, a döntéshez szükséges bizonyíték rendelkezésre áll, akkor a hatóságnak azonnal döntést kell hoznia. A sommás eljárást is tartalmazta már a Ket., a 2015. évi törvényi kiegészítéssel. A különbség az Ákr.-hez képest itt is a határidőben rejlik. A Ket. 29. § (1b) bekezdése szerint a sommás eljárás egyik előfeltétele, hogy az eljárásra irányadó ügyintézési határidő nem érheti el a két hónapot, vagy a hatvan napot. Ezzel szemben az Ákr. 8 napos határidőt szab a sommás eljárás lefolytatására. Az Ákr. 41. § (1) bekezdése szerint ugyanis a hatóság sommás eljárásban a döntését azonnal, de legfeljebb nyolc napon belül meghozza, ha a) a hiánytalanul előterjesztett kérelem és mellékletei, valamint a hatóság rendelkezésére álló adatok alapján a tényállás tisztázott és b) nincs ellenérdekű ügyfél. Amennyiben az ügyfél nem rendelkezik minden szükséges adattal az eljárás lefolytatásához, a hatóság erre felhívja figyelmét és teljes eljárást folytat le. Így a hatóságnak minden eljárásban kötelezettsége, hogy ha az ügyfél minden szükséges adatot beszolgáltat, rövid időn belül, akár azonnal elintézzék az ügyet. A sommás eljárás nagy könnyebbséget

jelent az ügyfeleknek az egyszerű, különösen az okmányokkal, nyilvántartásokkal kapcsolatos ügyekben.

4. A teljes eljárás

Az ügyintézési határidő Ákr-ben történő újraszabályozása azt a jogalkotói célt fejezi ki, ami az Alaptörvény XXIV. cikke szerinti ésszerű határidőben való ügyintézés követelményében is megfogalmazódik. Az Ákr. szakítani kíván a határidő folyamatos csökkentésének kétséges eredményű módszerével, hiszen a Ket. szerinti 21 napos általános eljárási határidő ésszerűen tovább már nem volt csökkenthető, valamint az általános eljárási határidő a határidőbe bele nem számítható időtartamok, és a fentebb már kifejtett egyéb okok miatt egyébként is csak látszatz megoldás volt.

Az Ákr. ezzel szemben intézményesít egy hatvan napos „bruttó” ügyintézési határidőt, amely alatt az ügyet érdemi döntéssel le kell zárni. Az új - a **teljes eljárásra** irányadó - ügyintézési határidőre alapvetően naptári időszakként kell tekinteni, amelybe csak szűken meghatározott időtartamok nem számíthatók bele, annak érdekében, hogy a törvényi cél teljesüljön: hatvan nap alatt az ügyet döntéssel valóban be kell fejezni.

5. Az „általános” ügyintézési határidő

Az Ákr. 50. § (6) bekezdése - a Ket. 33. § (1) bekezdéséhez hasonlóan - általános határidőként nyolc napot határoz meg, ha valamely eljárási cselekmény teljesítésének vagy végzés meghozatalának határidejéről törvény vagy kormányrendelet külön nem rendelkezik.

6. Az ügyintézési határidőbe be nem számítható időtartamok

A be nem számítható időtartamokat az Ákr. jóval szűkebben állapítja meg, mint ami a Ket.-ben az ügyintézési határidővel kapcsolatban érvényesült. A Ket. 33. § (3) bekezdése értelmében, ha jogszabály

ezt nem zárja ki, az ügyintézési határidőbe nem számít be: a) a hatásköri vagy illetékességi vita egyeztetésének, valamint az eljáró hatóság kijelölésének időtartama; b) a jogsegélyeljárás időtartama, továbbá a 36. § (2) bekezdése alapján adatnak a nyilvántartásból történő beszerzéséhez szükséges idő; c) a hiánypótlásra, illetve a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő; d) a szakhatóság eljárásának időtartama; e) az eljárás felfüggesztésének időtartama; f) a 70. § (1) bekezdésében szabályozott eljárás időtartama; g) a hatóság működését legalább egy teljes napra ellehetetlenítő üzemzavar vagy más elháríthatatlan esemény időtartama; h) a kérelem, a döntés és egyéb irat fordításához szükséges idő; i) a kérelmező ügyfelet az eljárási költség előlegezésére kötelező döntés közlésére irányuló intézkedéstől az annak teljesítéséig terjedő idő; j) a szakértői vélemény elkészítésének időtartama; k) a hatósági megkeresés vagy a döntés postára adásának napjától annak kézbesítéséig terjedő időtartam, valamint a hirdetményi, továbbá a kézbesítési meghatalmazott és a kézbesítési ügygondnok útján történő közlés időtartama; l) hatósági közvetítő kirendelése esetén a hatósági közvetítés időtartama, de legfeljebb nyolc nap.

Az Ákr. 50. § (5) bekezdése alapján a függő hatályú döntés alkalmazhatósága esetén - valamint a hivatalbóli eljárásokban is - kizárólag a felfüggesztés és a szünetelés az, amely nem számítható be az ügyintézési határidőbe. Amennyiben függő hatályú döntés meghozatalának az adott ügyfajtában nincs helye, úgy ezen időtartamokon felül szintén nem számítanak be az ügyintézési határidőbe az ügyfél mulasztásának vagy késedelmének időtartama. Ennek megfelelően azon időtartamok, amelyek a hatóságok oldalán merülnek fel - ideértve a megkeresés, a szakhatósági eljárás stb. idejét is - nem szolgálhatnak az ügyintézési határidő meghosszabbodására. A függő hatályú döntés esetén pedig így biztosítható, hogy egy valóban objektív, naptári napban meghatározható időpontban döntés szülessen az ügyfél kérelme tárgyában.

7. Egyéb garanciális jellegű szabályok

Garanciális követelményként az Ákr. azt is előírja, hogy az ügyintézési határidő letelte előtt 15 nappal az ügyben már soron kívül kell eljárni, annak érdekében, hogy az ügyintézési határidő utolsó napjáig az

ügy határozattal befejezhető legyen. Az Ákr. 50. § (9) bekezdése szerint ugyanis ha a határidőből kevesebb mint tizenöt nap van hátra, a további eljárási cselekményeket soron kívül kell elvégezni. E követelmény alapján a hatóságnak minden ésszerű lépést meg kell tennie az ügy befejezése érdekében a határidő letelte előtt.

Szintén garanciális szabályként értékelhető, hogy az Ákr. a Ket-tel ellentétben már külön bekezdésben, azaz hangsúlyozottan előírja, hogy a fentebb leírt ügyintézési határidőn belül a döntés közlése iránt is intézkedni kell.

Természetesen az Ákr. is figyelemmel van arra, hogy - az Alaptörvény XXIV. és XXVIII. cikkeiben biztosított megfelelő ügyintézéshez, valamint a tisztességes eljáráshoz való jognak megfelelően - a kérelem felőli törvényes, megalapozott döntés egyes bonyolultabb eljárásokban hosszabb ügyintézési határidőt tehet szükségessé. Ezért az Ákr. a Ket-hez hasonlóan megengedi, hogy az ilyen ügyekben - törvény rendelkezése alapján - a teljes eljárásra irányadó hatvan napnál hosszabb ügyintézési határidő érvényesüljön. Az Ákr. 50. § (3) bekezdése úgy fogalmaz, hogy a (2) bekezdés c) pontjában meghatározott ügyintézési határidőnél hosszabb határidőt törvény, rövidebb határidőt jogszabály állapíthat meg.

A testületi szervként működő hatóság eljárására vonatkozó ügyintézési határidőt az Ákr. 50. § (7) bekezdése a jelenleg hatályos Ket. 33. § (4) bekezdésével azonos módon szabályozza, azzal, hogy az Ákr. már nem írja elő, hogy a hatóság legkésőbb két hónapon belül határoz.

A soron kívüli eljárást mind a Ket. 33. § (2) bekezdése, mind az Ákr. 50. § (8) bekezdése az alábbi esetekben írja elő: a) a kiskorú ügyfél érdekeinek veszélyeztetettsége indokolja, b) életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet elhárítása indokolja, c) a hatóság ideiglenes biztosítási intézkedést rendelt el, vagy d) a közbiztonság, a közrend vagy a nemzetbiztonság érdekében egyébként szükséges.

8. Az ügyintézési határidő túllépése

Az Ákr. az ügyintézési határidő túllépését a hatóság illeték-, és díjvisszafizetési kötelezettségével szankcionálja, illetve mentesíti az ügyfelet az eljárási költségek megfizetése alól. Az Ákr. 51. § -a szerint ha a hatóság a) határidőben nem hoz függő hatályú döntést, b) az ügyintézési határidőt túllépi - és függő hatályú döntés meghozatalának nem volt helye -, vagy c) az automatikus döntéshozatal, vagy a sommás eljárás szabályait indokolatlanul mellőzi, az eljárás lefolytatásáért illetéknek vagy díjnak megfelelő összeget, ennek hiányában tízezer forintot megfizet a kérelmező ügyfélnek, aki mentesül az eljárási költségek megfizetése alól is.

„Fontos újítás, hogy ezen jogkövetkezmények alkalmazandóak akkor is, ha a hatóság elmulasztja a függő hatályú döntés meghozatalára irányuló kötelezettségét, de akkor is, ha az automatikus döntéshozatali eljárás vagy a sommás eljárás szabályait indokolatlanul mellőzi.” Hangsúlyozandó, hogy ezen jogkövetkezmények nem alkalmazhatók azon ügyekben, amelyekben függő hatályú döntést kell hozni (ezen esetekre a függő hatályú döntésnél írtak az irányadók).

9. A határidő számítása

Az Ákr. fenntartja a magyar eljárásjogban általánosságban érvényesülő határidőszámítás intézményét, azonban a napokban, hónapokban és években megállapított határidő mellett új elemként szabályozza az órákban megállapított határidő számítását.

Az Ákr. 52. § (1) bekezdése szerint a napokban megállapított határidőbe nem számít bele a határidő kezdetére okot adó cselekmény vagy körülmény bekövetkezésének, a közlésnek, a kézbesítésnek, a hirdetmény kifüggesztésének és levételének, valamint a közhírré tétel napja. A (2) bekezdés alapján a hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva megfelel a kezdőnapnak, ha pedig ez a nap a lejárati hónapjában hiányzik, a hónap utolsó napján. A (3) bekezdés

értelmében az órákban megállapított határidő az okot adó cselekményt követő óra első percében kezdődik.

„Fontos újítás továbbá, hogy az ügyintézési határidő - a területi közigazgatás fejlesztésével összefüggő célkitűzések érvényesítése érdekében - gyakorlatilag anyagi határidővé válik. A törvény értelmében az ügyintézési határidő abban az esetben is lejár, amennyiben annak utolsó napja olyan napra esik, amelyen a hatóságnál a munka szünetel.” Az Ákr. 52. § (4) bekezdés szerint ugyanis, ha a határidő utolsó napja olyan nap, amelyen a hatóságnál a munka szünetel, a határidő - az ügyintézési határidő kivételével - a következő munkanapon jár le.

Az Ákr. 52. § (5) bekezdése - az általános eljárásjogi szabályoknak megfelelően - rögzíti, hogy a postán küldött beadvány és megkeresés előterjesztési ideje a postára adás napja. A határozott naphoz kötött jogszerzés a nap kezdetén következik be. A határidő elmulasztása vagy a késedelem jogkövetkezménye a határidő utolsó napjának elteltével áll be. Az Ákr. 52. § (6) bekezdése pedig garanciális jelleggel előírja, hogy a határidőt kétség esetén megtartottnak kell tekinteni.

III. Összegzés

Összességében megállapíthatjuk, hogy az Ákr. számos fontos újítást vezet be a közigazgatási hatósági eljárás szabályozása terén. Szélesebb körben biztosítja a tisztességes eljáráshoz való jogot, változtat az eljárási határidőkön, bizonyos esetekben a jogsértő módon szerzett bizonyítékok felhasználását is megengedi, szélesíti a közhírré tétel alkalmazásának körét, meghatározza a közigazgatási szerződés fogalmát, valamint egyértelműen meghatározza, hogy a fellebbezés során milyen esetben lehet új tényekre hivatkozni.

Az ügyintézési határidő alapvető megreformálásának indoka, hogy az objektív ügyintézési határidő bevezetése a törvényjavaslat megalkotásának egyik kitűzött célja volt. Az Ákr. garanciális jellegű szabályai értelmében az objektív határidőt csak a feltétlenül szükséges esetekben indokolt rugalmassá

tenni, ezért - még a függő hatályú döntést nem generáló ügyekben is - csakis az ügyfél gondatlan vagy szándékos, az eljárás elhúzására irányuló vagy azt eredményező magatartása eredményezi az ügyintézési határidő nyugvását.

Felhasznált irodalomjegyzék és jogszabályok jegyzéke:

- <https://www.ugyved.hu/tartalom/56/akr-vs-ket-avagy-milyen-valtozasok-allnak-be-2018-januar-1-tol-a-kozigazgatasi-eljarasi-szabalyokban>,
- http://novissima.blog.hu/2016/10/18/az_ugyintezesi_hatarido_es_a_hatarido_szamitasa_az_akr_ben,
- <http://jogaszvilag.hu/rovatok/szakma/itt-az-uj-hatosagi-eljarasi-torveny>,
- Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény indokolása, Általános indokolás; Wolters Kluwer Kft. Jogtár, verzió: 2015.05.
- 2016. évi CL. törvény - az általános közigazgatási rendtartásról,
- 2004. évi CXL. törvény - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól